

nejvyšší soud ve Vídni (rozh. ze dne 9. června 1912 R VII '105/12 v Z. Bl. 324/13) a i československý nejvyšší soud rozhodl, že za podmínek §§ 291 a 251 čís. 7 ex. ř. nelze vésti exekuci ani na odbytné výživného (rozh. čís. 8278 sb. n. s.). Podmínky § 291 čís. 2 ex. ř. jsou splněny, neboť složených 14.700 Kč představuje daleko menší důchod než 1800 Kč ročně a úpadce je k výdělku neschopný tak, že bude nucen žít z tohoto odbytného; ostatně jde o odbytné pro tělesné poranění, tedy o případ § 291 čís. 3 ex. ř. Že tato odbytná suma, přešedší do volné dispozice úpadcovy, podléhá zásahům jeho věřitelů, nelze říci. Pokud bude uložena kdekoliv jako taková, nebude moci na ni žádný věřitel sáhnouti z důvodů nahoře uvedených. Úpadce může s pojišťovnou i ujednat, by mu místo ní vyplácela rentu.

Nejvyšší soud obnovil usnesení konkursního komisaře.

D ů v o d y:

V souzeném případě neměl úpadce z pojišťovací smlouvy nárok na vyplácení renty, nýbrž nárok na vyplácení kapitálu. Pojišťovnou složenou částku nelze považovati za kapitalisovaný důchod, neboť podle pojišťovací smlouvy neměl úpadce pojištěn důchod, nýbrž jistinu. Předpis druhého odstavce § 291 ex. ř. jest předpisem omezujícím zásah věřitelů na jmění dlužníkovy, vydaný v zájmu soukromém i veřejném a nemůže se obdobou rozšiřovati nad zákonnou hranici (srovnej rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu Gl. U. nová řada čís. 2139). Rozhodnutí čís. 8278 sb. n. s., jehož se rekursní soud dovolává, má jiný právní a skutkový základ. V něm šlo o případ, že výživné, k němuž byl nemanželský otec odsouzen, bylo složeno najednou předem u poručenského soudu způsobem zajišťujícím, že nebude odňato svému účelu.

Čís. 11973.

Úředníka banky činného v jejím směnečném oddělení a přijavšího směnky k eskontu jménem banky, jest pokládati za zmocněna ke všem úkonům a právním jednáním, jež sebou pravidelně přináší provádění takových obchodů a jest z nich pak banka bezprostředně oprávněna a zavázána.

Předpis § 6 (2) směn. zák. poskytuje zásadně ochranu dobré víry bezelstnému směnečnému věřiteli, jenž směnky nabyt, d ů v ě ř u j e j e j í m u v y p l n ě n ě m u o b s a h u, třebas byl vyplněn bezprávně nebo proti úmluvě.

Obsahuje-li směnečný blanket jen podpisy a scházejí-li ostatní podstatné náležitosti směnky, najmě směnečná suma, není ještě určen směnečný závazek, který vzniká teprve vyplněním směnky, a nelze takovému směnečnému blanketu nevymezujícím dosud směnečný závazek, přiznati ani ochranu důvěry, jež se týká právě tohoto směnečného závazku, t. j. závazku určeného obsahem směnky.

Proti směnečným platebním příkazům na 10.000 Kč, 6191 Kč a 10.000 Kč, vydaným proti žalovaným jako přijatelům, namítli žalovaní, že směnky byly žalující bankou vyplněny nesprávně a proti úmluvě se žalovanými, kteří prý se chtěli zavázati jen jako rukojmí, směnky prý měly býti vyplněny jen na 800 Kč. Oba nižší soudy ponechaly směnečné platební rozkazy v platnosti, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolací soud zjišťuje v souhlase s prvním soudem, že žalovaní podepsali směnky, odevzdali je Antonínu R-ovi, který je zase odevzdal Čeňku V-ovi. Čeňk V. a Antonín R. zašli pak do banky, kde odevzdali směnky Antonínu K-ovi, který je vyplnil podle rozkazu Čeňka V-a. Jde především o otázku, zda žalobkyně byla účastna na vyplnění těchto směnek a zda věděla, že se vyplnění stalo bezprávně a proti úmluvě se žalovanými. Je ovšem pravda, že směnku vyplnil úředník banky, ale vyplnil ji jako zmocněnec Čeňka V-a a Antonína R-a, podle jejich rozkazu a příkazu. Jednal tedy především v jich zastoupení a nelze říci, že žalobkyně byla účastna na vyplnění směnek. Jde dále o to, zda se vyplnění směnek Antonínem K-em stalo proti úmluvě se žalovanými, a, zda se stalo bezprávně a zda žalobkyně při přijetí směnek věděla o tom, že se vyplnění stalo proti úmluvě se žalovanými a bezprávně. Svědek Antonín R. sice potvrdil, že ujistil žalované, když směnky podpisovali, že budou vyplněny jen na 800 Kč. Avšak již prvý soudce správně zjistil na základě svědecké výpovědi Antonína K-a a Čeňka V-a, že žalobkyni nebylo nic o této úmluvě žalovaných s Antonínem R-em známo; ba že jí nebylo nic známo o tom, že byly směnky zaplacený. O tom, že se vyplnění stalo bezprávně, nelze mluvit, ano Antonínem R-em bylo žalovaným řečeno, že jde o směnky a že každá z nich bude vyplněna na 800 Kč. Svědky Čeňkem V-em a Antonínem K-em jest dále zjištěno, že v bance při eskomptu směnek nebylo známo, že žalovaní podepsali jen jako ručitelé. Vzhledem k tomu není opodstatněna námitka žalovaných, že žalobkyně byla účastna při vyplňování směnek, že se vyplnění stalo bezprávně a proti úmluvě se žalovanými a že banka o tom věděla.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Odvolací soud zjistil v souhlasu s prvním soudem, že žalovaní podepsali jen nevyplněné směnečné blankety (nižší soudy je označují jako »směnky«), že je odevzdali Antonínu R-ovi, který je zase odevzdal Čeňku V-ovi, načež oba dva zašli do žalující banky, kde odevzdali podepsané, ale dosud nevyplněné blankety bankovnímu úředníku Antonínu K-ovi k eskomptu, který je vyplnil podle příkazu V-ova a přijal k eskomptu, načež banka, jak již prvý soud zjistil, připsala valutu V-ovi k dobru na jeho účtu. Nižší soudy, zjistivše, že bance při eskomptu směnek nic nebylo známo o zvláštní úmluvě žalovaných s Antonínem R-em o vyplnění blanketů, ani o tom, že žalovaní chtěli podepsati jen jako ručitelé, ponechaly směnečné platební příkazy v platnosti. Nelze souhlasit s názorem odvolacího soudu, že úředník banky K. vyplňoval směnky jen jako zmocněnec V-a a R-a, že jednal jen v jejich zastoupení a že se jeho

jednání banky netýkalo. Právem vytýkají dovolatelé v tom směru nesprávné právní posouzení věci. Úředníka banky činného v jejím směnečném oddělení a přijavšího směnky k eskomptu jménem banky, jest pokládati podle čl. 47 obch. zák. za zmocněnce ke všem úkonům a právním jednáním, které sebou pravidelně přináší provádění takových obchodů a jest z nich pak bezprostředně banka oprávněna a zavázána (čl. 52 obch. zák.). Předpis § 6 (2) směn. zákona poskytuje zásadně ochranu dobré víry bezelstnému směnečnému věřiteli, který směnky nabyt, důvěruje jejímu vyplněnému obsahu, třeba byl vyplněn bezprávně nebo proti úmluvě. Obsahuje-li směnečný blanket toliko podpisy a scházejí-li papíru ostatní podstatné náležitosti směnky (§ 3 směn. zák. zejména směnečná suma), není ještě určen směnečný závazek, který vzniká teprve vyplněním směnky (srovnej sb. n. s. čís. 11.216) a nelze takovému směnečnému blanketu nevymezujícím dosud směnečný závazek přiznati ani ochranu důvěry, jež se týká právě tohoto směnečného závazku, t. j. závazku určeného obsahem směnky. (Srovnej k tomu také Herrmann-Otavský »Českoslov. právo směnečné« str. 38/1930). Když tedy na žalobkyni byly převedeny směnky nevyplněné, ježto teprve u ní jejím úředníkem byly vyplňovány a zejména směnečná suma byla uvedena, třeba že podle příkazu výstavce V-a, nemůže se žalobkyně dovolávati důvěry v obsah směnky podle § 6 (2) směn. zák. a musí si dáti líbiti námitky žalovaných, že se vyplnění stalo proti dohodě, a mohou žalovaní i proti ní tyto námitky uplatniti. Odvolací soud nesprávně posoudil věc po stránce právní, přiznav jí ochranu dobré víry a nepřipustiv proti ní námitky protismluvního vyplnění směnek. V napadeném rozsudku se praví, že svědek R. sice potvrdil, že ujistil žalované, když směnky podpisovali, že budou vyplněny jen na 800 Kč, a praví se tam dále, že nelze říci, že se vyplnění stalo bezprávně, ano bylo R-em žalovaným řečeno, že jde o směnky a že každá z nich bude vyplněna na 800 Kč — ale zůstává pochybné, zda tu jde o skutkové zjištění vědomě učiněné, neboť odvolací soud jasně neuvádí, zda výpovědi R-ově věří a zda její obsah přijímá za pravdivý. Při této nejistotě nelze dovolacímu soudu rozhodnouti věcně, ježto ani rozsudek prvního soudu neuvádí, že ujištění R-ovo zjišťuje. Proto bylo rozsudky obou nižších soudů zrušiti, by bylo zjištěno, co při podpisu směnečných blanketů žalovanými bylo mezi nimi a R-em o jejich obsahu ujednáno.

Čís. 11974.

Při nezákonnosti (§ 46 (2) zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n.) jest lhotejno, zda jde o porušení práva hmotného, či formálního.

Rekursní soud může v nesporném řízení přezkoumati výsledky provedeného řízení a není nucen převzítí nedotčena zjištění prvního soudu. Jest nezákonností (§ 46 (2) zák.), zaujal-li recursní soud stanovisko, že nemá možnost učiniti jiná zjištění než prvý soud a že výslech stran (účastníků) nesporné řízení nezná.